

רע"פ 4088/13 - אחמד בן שחדה הדרי נ' מדינת ישראל

רע"פ 4088/13 - אחמד בן שחדה הדרי נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 4088/13

אחמד בן שחדה הדרי

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[11.06.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 23.4.2013, בעפ"ג 36129-03-13 שניתן על ידי כבוד השופטים: א' טל - סג"נ, א' מקובר ו-י' קינר

בשם המבקש - עו"ד טל ענר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי מרכז-לוד, אשר ניתן על-ידי כב' השופטים: א' טל - סג"נ, א' מקובר ו-י' קינר בעפ"ג 36129-03-13, ביום 23.4.2013. בפסק דינו, קיבל בית המשפט המחוזי, את ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום ברחובות, אשר ניתן על-ידי כב' השופט י' לוי - סג"נ, בת"פ 7770-02-13, ביום 27.2.2013.

בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הגיש המבקש, בקשה לעיכובו של ביצוע פסק דינו של בית-המשפט המחוזי, הנזכר לעיל. החלטתי לדון בשתי הבקשות במאוחד.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום, אשר בו נטען, כי ביום 3.2.2013, בשעה 08:50, או בסמוך לזמן זה, נמצא המבקש ברחוב חזון איש בעיר רחובות, מבלי שהיה ברשותו אישור המתיר לו להיכנס, לשהות או לעבוד בשטחי ישראל. על-כן, הואשם המבקש בעבירה של כניסה לישראל שלא כחוק, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל).

יצוין, כי המבקש היה הנאשם 3 בכתב אישום שהוגש נגד שלושה נאשמים שלכולם יוחסה עבירה, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל. לנאשם 1 בכתב האישום, יוחסה עבירה נוספת של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

3. בדיון שהתקיים בבית משפט השלום, ביום 27.2.2013, הורשע המבקש, על פי הודאתו, בעבירה אשר יוחסה לו בכתב האישום. באותו מועד, ניתן גם גזר הדין, במסגרתו עמד בית המשפט על מתחם העונש ההולם, במקרים כגון דא, בקובעו כי: "מתחם העונש ההולם, כפי שנקבע בפסיקה חוזרת של בתי המשפט המחוזיים, נע בין חודש מאסר לבין 6 חודשי מאסר בפועל. עם זאת, בפסיקה חוזרת של בתי משפט השלום נקבע מתחם של מס' ימי מאסר עד 6 חודשי מאסר בפועל". בהמשך לדברים האלו, סבר בית משפט השלום, כי בעניינו של המבקש מתאפשרת חריגה "מהרף התחתון של המתחם", עקב "עברו הנקי" ובשים לב לכך שהוא התייצב בבית המשפט, לאחר שחרורו מהמעצר. עוד שקל בית משפט השלום לקולא, את הודאתו של המבקש בביצוע העבירה, את הרקע לביצועה, "לצורכי פרנסה" ואת נסיבותיו האישיות של המבקש, כפי שעלו מדברי בא כוחו. לאחר הדברים האלו, נגזרו על המבקש העונשים הבאים: "3 ימי מאסר בניכוי 3 ימי מעצרו"; ו-3 חודשי מאסר על תנאי, למשך שנתיים מיום שחרורו, לבל יעבור כל עבירה על חוק הכניסה לישראל, לרבות ניסיון לביצוע עבירה שכזו או סיוע בביצועה.

על הנאשם 1 הושתו 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לאחר הפעלת עונש מאסר מותנה לתקופה זהה, ועל הנאשם 2 נגזרו 75 ימי מאסר לריצוי בפועל, בשים לב להרשעותיו הקודמות.

4. המדינה הגישה ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום, לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, במסגרתו היא עתרה "להחמיר בעונשו של [המבקש] כך שירצה 30 ימי מאסר בפועל". בערעורה טענה המשיבה, כי בית משפט השלום חרג בגזר דינו ממתחם הענישה ההולם בעבירה שיוחסה למבקש, אשר, כפי שעולה מפסיקת בתי המשפט המחוזיים, המתחם המתייחס אליה נע בין חודש מאסר ל-6 חודשי מאסר בפועל. עוד נטען, כי מאחר שהמבקש "לא הציג 'נסיבות חריגות' או 'יוצאות דופן'", הרי שבית משפט השלום שגה, כאשר חרג ממתחם העונש ההולם, אשר התוו בתי המשפט המחוזיים לעבירה בה עסקינן. בנוסף, נטען על-ידי המשיבה, כי טעה בית משפט השלום בגזר דינו, בכך שלא נתן משקל מספק לצורכי ההרתעה, הן של המבקש עצמו, והן של "אחרים שכמותו מביצוע עבירות דומות".

לאחר עיון בפסיקה שצורפה להודעת הערעור, קבע בית המשפט המחוזי כי "מתחם הענישה שנקבע למי שהועמד לדין בפעם הראשונה בגין כניסה למדינת ישראל שלא כדין, ללא ביצוע עבירות נלוות, הוא מאסר לתקופה של חודש ימים עד שישה חודשים". עוד ציין בית המשפט המחוזי כי, "כך נקבע בהתחשב בכך שלא מדובר בפועל בכניסה ראשונה אלא בהעמדה ראשונה לדין, כפי שהיה גם במקרה שלפנינו". בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע כי אין בכוחן של הנסיבות המקלות, אשר נשקלו על-ידי בית משפט השלום, כדי לפרוץ את "הרף התחתון של מתחם הענישה שנקבע על ידי בתי המשפט המחוזיים". לפיכך, התקבל, ביום 23.4.2013, ערעורה של המשיבה ועל המבקש הושת עונש של 30 ימי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי 3 ימי מעצרו.

הבקשה לרשות ערעור

5. ביום 9.6.2013, הגיש המבקש, באמצעות בא כוחו עו"ד טל ענר, את בקשת רשות הערעור המונחת לפניו. המבקש טוען כי בקשתו מעוררת מספר סוגיות "משפטיות-עקרוניות" אשר בית משפט זה טרם נדרש אליהן, ובכלל זה: "מהו מתחם העונש ההולם לנאשם בעבירת שב"ח, ללא עבירות נלוות, למטרות פרנסה"; כיצד יש לקבוע מתחם זה; ובאיזו מידה יש להתחשב בהלכה פסוקה בקביעת המתחם האמור. עוד טוען המבקש, כי עניינו נוגע למקרים רבים, שכן לשיטתו, כניסה ושהייה בלתי חוקית בישראל למטרת פרנסה הן חזון נפרץ, בקרב "פלסטינים תושבי השטחים". לבסוף נטען בבקשה, כי בקבלתה של הבקשה יהיה כדי לסייע ביישוב המחלוקות שנתגלעו בין בתי המשפט השונים, לגבי מתחם העונש ההולם בעבירת הכניסה שלא כחוק לישראל. בהמשך לטיעון אחרון זה, גורס המבקש כי בדחיית בקשת רשות הערעור, יהיה משום אישור "למתחם הענישה הקשיח", אשר נקבע על ידי בתי המשפט המחוזיים. לטענת המבקש, הדבר אינו רצוי, הן ברמה הפרטנית, מכיוון שמשמעותו היא יצירת עונש מאסר מינימום חובה בעבירה שבנדון, והן ברמה הכוללת, שכן טעות בהבניית מתחם הענישה הספציפי באופן שהוא מחמיר מידי, עלולה להוביל להקצנה לחומרה בקביעת מתחמי הענישה, בכלל העבירות הפליליות.

דין והכרעה

6. לאחר עיון בבקשה כמו-גם בצרופותיה, הגעתי לכלל מסקנה כי היא אינה מקיימת את התנאים אשר נקבעו לקבלת רשות ערעור בפני בית משפט זה, ועל-כן דינה להידחות. בשיטת משפטנו, קנה לו שביתה הכלל כי רשות ערעור "בגלגול שלישי", שמורה אך לאותם מקרים מיוחדים, המעוררים שאלה משפטית נכבדה או סוגיה ציבורית כבדת משקל, החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה, וכן במקרים חריגים ביותר, המגלים חשש לעיוות דין או כאשר עולה מהם אי-צדק ניכר כלפי המבקש (רע"פ 3370/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.6.2013); רע"פ 3616/13 רמו נ' מדינת ישראל (4.6.2013); רע"פ 3385/13 דימיטשטין נ' מדינת ישראל (29.5.2013)).

דומני, כי חרף ניסיונותיו של בא כוח המבקש לעטוף את הבקשה באצטלה של סוגיה משפטית וציבורית רחבת היקף, היא נוגעת, הלכה למעשה, אך לעניינו הפרטי של המבקש, ומטעם זה בלבד דין הבקשה להידחות. אבאר את דבריי. קביעת מתחם העונש ההולם היא מלאכתה של הערכאה הדיונית, כפי שעולה מנוסחו של תיקון 113 לחוק העונשין. אשר לשיקולים המנחים את בית המשפט בקביעת מתחם הענישה ההולם, מן הראוי להפנות לסעיף 40ג לחוק העונשין המתייחס, בין היתר, ל"נסיבות הקשורות בביצוע העבירה", כמפורט בסעיף 40ט. ועוד יש להפנות, לעניין קביעת המתחם, להוראות סעיף 40יב, המקנה לערכאה הדיונית את הסמכות "לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת מתחם העונש ההולם". כפועל יוצא מהאמור לעיל, לא ניתן, לטעמי, לקבוע אפריורית מתחם ענישה הולם אחיד לכל עבירה ועבירה, וגם לא יהיה נכון לנסות וללכת בדרך זו, שכן היא חותרת תחת הוראותיו, נוסחו ורוחו של תיקון 113. על-כן, אינני רואה מקום להיענות לבקשת רשות הערעור של המבקש. בדבריי אלה, אין כדי לקבוע את מתחם הענישה אשר אוזכר על ידי בית המשפט המחוזי, שכן קביעת המתחם הינה תלוית נסיבות אותן יש לבחון, בכל מקרה ומקרה, ואין לשלול את האפשרות כי ניתן יהיה להסתפק, במקרים המתאימים, גם בעונש מאסר מותנה.

מאחר שמצאתי כי דין טענתו המרכזית של המבקש להידרש לטענה בדבר חומרת העונש שהושת על המבקש. כפי שנפסק, לא אחת, בקשות רשות ערעור המשיגות על חומרת העונש בלבד, אין בהן, ככלל, משום סיבה מספקת, ליתן רשות ערעור בפני בית משפט זה, וזאת, אלא במקרה של סטייה מהותית מרף הענישה הראוי, בעבירות דומות (ראו, למשל, רע"פ 2958/13 סבאח נ' מדינת ישראל (8.5.2013); רע"פ 2966/13 נעאמנה נ' מדינת ישראל (5.5.2013); רע"פ 2470/13 רע"פ פרוגה נ' מדינת ישראל (8.5.2013)). עניינו של המבקש אינו בא בגדרם של מקרים חריגים אלה.

7. למעלה מן הצורך, אדרש בקצרה גם לגופם של דברים. בנסיבות העניין, אינני סבור כי קיימת הצדקה להתערבות בעונש שהושת על המבקש על ידי בית המשפט המחוזי. דומה, כי אין בעונש שהושת על המבקש כל סטייה, ובודאי שלא סטייה מהותית, ממדיניות הענישה הנוהגת, ככל שמדובר בעבירה של כניסה שלא כדין לישראל. לעניין חומרתה ונפוצותה של העבירה, אין לי אלא לחזור ולהפנות לדברי השופט א' רובינשטיין ברע"פ 3173/09 פארגין נ' מדינת ישראל (5.5.2009):

"אכן בתי המשפט מנסים, יחד עם המדינה כולה, להתמודד עם תופעות השהיה הבלתי חוקית. אין צורך להיות מומחה בביטחון על מנת להבין, כי לשהיה בלתי חוקית אוסף מגרעות; ראשית - היא הפרת החוק, וזו רעה חולה, ולא זו בלבד, אלא יש בה פוטנציאל ברור לסיכון בטחוני, והיו דברים מעולם; ואין מדינה עלי חלד שלא תיאבק בנכנסים לשטחה באופן בלתי חוקי, לא כל שכן אם יש מהם העלולים לסכן את ביטחונה ואף סיכונה". (שם, בפסקה י')

8. על יסוד הטעמים שפורטו לעיל, לא מצאתי כי קיימת הצדקה לדון בעניינו של המבקש במסגרת של הליך שיפוטי נוסף, והנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור, ועמה גם את הבקשה לעיכוב ביצוע העונש.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 30.6.2013, עד לשעה 10:00, בימ"ר הדריס, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: ***** או *****.

ניתנה היום, ג' בתמוז התשע"ג (11.6.2013).